

dr Przemysław Litwiniuk

Fundacja Programów Pomocy
dla Rolnictwa FAPA

prof. dr hab. Marian Podstawka

Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego
w Warszawie

Ubezpieczenie wypadków przy pracy rolniczej Insuring accidents during the agricultural work

Streszczenie: Problematyka wypadków przy pracy rolniczej zawiera wiele problemów interpretacyjnych. Począwszy od 1 stycznia 1999 roku KRUS realizuje ubezpieczenia chorobowe, wypadkowe, macierzyńskie. W ramach tego ubezpieczenia ochroną ubezpieczeniową objęte są wypadki przy pracy rolniczej oraz choroby zawodowe osób ubezpieczonych w systemie ubezpieczenia społecznego rolników. W artykule podjęto próbę oceny występowania wypadków przy pracy rolniczej.

Abstract: Issues of accidents in agricultural work contains a lot of interpretative problems. Starting from 1 January 1999 the Agricultural Social Insurance Fund is carrying out insurances against accidents motherhood, and sickness. As part of this, accidents at work are provided with insurance protection as well as agricultural and industrial diseases of people insured with in the system of the national retirement insurance of farmers. In the article an attempt at the evaluation of the appearance of accidents in agricultural work has been taken.

Wstęp

Ubezpieczenie wypadków i chorób zawodowych rolników regulują przepisy ustawy z dnia 20 grudnia 1990 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników. Począwszy od 1 stycznia 1999 roku KRUS realizuje ubezpieczenia chorobowe, wypadkowe, macierzyńskie. W ramach tego ubezpieczenia ochroną ubezpieczeniową objęte są wypadki przy pracy rolniczej oraz choroby zawodowe osób ubezpieczonych w systemie ubezpieczenia społecznego rolników. Warto podkreślić, że ten rodzaj społecznego ubezpieczenia rolników funkcjonuje na zasadach samofinansowania. Ubezpieczeni wnoszą składki na rzecz Funduszu Składowego, ze środków którego pokrywane są świadczenia. Problematyka wypadków przy pracy rolniczej zawiera wiele problemów interpretacyjnych. Chodzi tu o definicję wypadku przy pracy rolniczej oraz odniesienie jej do praktycznych zdarzeń.

Zgodnie z przepisami o ubezpieczeniu społecznym rolników, za wypadek przy pracy rolniczej uznaje się nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, które wystąpiło:

- na terenie gospodarstwa rolnego,
- na terenie gospodarstwa domowego,
- w drodze z gospodarstwa rolnego do gospodarstwa domowego lub w drodze powrotnej,
- w miejscach, do których udał się ubezpieczony w związku z wykonywaniem zwykłych czynności związanych z prowadzeniem gospodarstwa rolnego,
- w drodze do tych miejsc lub w drodze powrotnej.

Przepisy dotyczące ubezpieczenia społecznego rolników traktują zdarzenie jako wypadek przy pracy rolniczej i obejmują go ochroną ubezpieczeniową, jeżeli występują łącznie następujące przesłanki:

- zdarzenie spowodowane jest czynnikiem zewnętrznym,
- zdarzenie ma związek z wykonywaniem pracy rolniczej,
- występuje nagłość zdarzenia,
- zdarzenie wystąpiło w ściśle określonych, wymienionych wcześniej miejscach,
- ubezpieczony doznał stałego lub długotrwałego ubytku na zdrowiu.

Przy czym za spełnienie warunku nagłości uważa się także kilkugodzinne działanie promieni słonecznych, środków ochrony roślin, nawozów, mrozu itp. Ważne jest także, aby ubezpieczony w chwili zdarzenia nie był pod wpływem alkoholu i środków odurzających. Dane zdarzenie nie będzie uznane za wypadek przy pracy rolniczej, jeżeli do niego doszło na skutek rażącego niedbalstwa ze strony ubezpieczonego. Prawna charakterystyka wypadku przy pracy rolniczej jest bardzo pojemna. Jednakże występuje dość duża grupa zdarzeń, które nie spełniają ustawowego kryterium wypadku. Najczęściej przyczyną uniemożliwiającą zakwalifikowanie zdarzenia jako wypadku przy pracy rolniczej jest stan nietrzeźwości ubezpieczonego, zdarzenie nie ma związku z wykonywaniem pracy rolniczej czy też doszło do niego z powodu rażącego niedbalstwa. Z określeniem rażącego niedbalstwa także występują problemy definicyjne. Bazuje się tu na kryterium przeciętnej oceny zagrożenia.

Przyjmuje się, że osoba o przeciętnym stanie rozwoju osobowości uznałaby, iż praca w danych warunkach może spowodować uszczerbek na zdrowiu. Jeżeli mimo to decyduje się taką pracę wykonywać lub kontynuować, to oznacza, iż dopuszcza się rażącego niedbalstwa.

Wypadki przy pracy rolniczej

W 2010 roku do KRUS zgłoszono 26305 zdarzeń wypadkowych, jest to liczba o 638 mniejsza niż w 2009 roku. Należy zaznaczyć, że w tym okresie zmniejszyła się liczba ubezpieczonych o 23358 osób¹. Generalnie na przestrzeni ostatnich kilku lat liczba wypadków przy pracy rolniczej zmniejsza się

¹ *Wypadki przy pracy i choroby zawodowe rolników oraz działania prewencyjne KRUS 2010 rok*, KRUS Warszawa 2011.

w ujęciu absolutnym. Jednakże w ujęciu względnym ma charakter stały. Stosowne informacje zawiera tabela 1.

W latach 2006-2010 absolutna liczba wypadków przy pracy rolniczej zmniejszyła się o prawie 6000. Natomiast w przeliczeniu na 1000 osób ubezpieczonych ich liczba nie ulega zmniejszeniu.

Tabela 1. Wypadki zgłoszone do KRUS w latach 2006-2010

Table 1. Reported accidents to the Agricultural Social Insurance Fund between 2006-2010

Wyszczególnienie	2006	2007	2008	2009	2010
Liczba zgłoszonych wypadków	32635	29363	27722	26943	26305
Liczba ubezpieczonych w KRUS (mln)	1350	1110	1050	1000	980
Liczba wypadków w przeliczeniu na 1000 osób ubezpieczonych	24,2	26,5	26,4	26,9	26,8

Źródło: *Wypadki przy pracy i choroby zawodowe rolników oraz działania prewencyjne KRUS 2010 rok*, KRUS, Warszawa 2011.

Source: *Wypadki przy pracy i choroby zawodowe rolników oraz działania prewencyjne KRUS 2010 rok*, KRUS, Warszawa 2011.

Zmniejszenie się ogólnej liczby wypadków jest spowodowane zmianami w strukturze obszarowej gospodarstw i prowadzonymi przez KRUS działaniami prewencyjnymi. Z produkcji rolnej wypadają gospodarstwa małe, które są najbardziej wypadkogenne. Gospodarstwa te posiadają przestarzałe wyposażenie w sprzęt techniczny. Szczegółowe informacje o liczbie wypadków w 2010 roku w gospodarstwach rolnych wyróżnionych według powierzchni zawiera tabela 2.

W 2010 roku na ogólną liczbę 26305 wypadków w gospodarstwach rolnych ponad 50% tej liczby wydarzyło się w gospodarstwach do 10 ha użytków rolnych. Warto zauważyć, że najbardziej wypadkogenny jest mieszany profil produkcji rolniczej. W 2010 roku w gospodarstwach o tym profilu wydarzyło się ponad 65% ogółu wypadków. Dokładne informacje na ten temat zawiera tabela 3.

Tabela 3. Zestawienie profili produkcji gospodarstw, w których odnotowano zgłoszone wypadki

Table 3. Combining the scope of production of households in which reported accidents were recorded

Lp.	OR Województwo	Profil produkcji						Liczba wypad- ków ogółem
		roślinna	zwierzęca	działy specjalne	mieszana	sadownicza	pozostałe lub w których nie ustalono	
1.	Białystok (podlaskie)	9	1189	5	676	0	1	2214
2.	Bydgoszcz (kujawsko- pomorskie)	30	34	8	1463	5	0	1820
3.	Częstochowa (śląskie)	55	58	32	400	1	21	646
4.	Gdańsk (pomorskie)	15	54	5	555	0	0	771
5.	Kielce (świętokrzyskie)	25	31	4	933	83	0	1304
6.	Koszalin (zachodniopo- morskie)	15	17	10	234	6	4	407
7.	Kraków (małopolskie)	161	54	15	1758	0	10	2246
8.	Lublin (lubelskie)	62	157	9	2097	108	9	3294
9.	Łódź (łódzkie)	30	316	19	1376	46	2	2397
10.	Olsztyn (warmińsko- mazurskie)	20	152	15	901	0	7	1292
11.	Opole (opolskie)	15	1	8	351	0	0	504
12.	Poznań (wielkopolskie)	90	319	87	2008	2	4	2977
13.	Rzeszów (podkarpackie)	121	32	6	1454	0	0	1834
14.	Warszawa (mazowieckie)	30	208	29	2197	116	36	3269
15.	Wrocław (dolnośląskie)	29	52	16	456	3	13	1055
16.	Zielona Góra (lubuskie)	119	38	7	110	0	1	275
		5871	2712	311	16969	370	72	26305
		22,3	10,3	1,05	64,5	1,4	0,3	100

Źródło: jak w tabeli 1.

Source: like in table 1.

Interesujące są także informacje dotyczące miejsc powstawania wypadków przy pracy rolniczej. Stosowne informacje zawiera tabela 4.

Tabela 4. Zestawienie liczbowe wypadków według miejsca zdarzenia
 Table 4. Numerically combining accidents according to the place of the event

Sprawy zakończone w okresie od 01.01.2010 do 31.12.2010		
Symbol	Miejsce zdarzenia	Liczba wypadków
01	Pomieszczenie produkcyjne (budynki gospodarcze i inwentarskie)	6 994
02	Pomieszczenia nieprodukcyjne (budynki mieszkalne, letnie kuchnie, altany)	737
03	Magazyny i składowiska (wiaty, garażowe, silosy i stodoły)	890
04	Trasy komunikacyjne zewnętrzne (poza gospodarstwem)	506
05	Ciągi komunikacyjne w obrębie gospodarstwa	599
06	Podwórze, obejście	10 317
07	Środki transportu	64
08	Obiekty podziemne	17
09	Wnętrza zbiorników	1
10	Obiekty energetyczne	1
11	Zbiorniki wodne	12
12	Lasy	166
13	Pola, łąki	2 475
14	Teren budowy	12
15	Pozostałe nie wymienione miejsca wypadku	347
Razem liczba wypadków		23 138

Źródło: jak w tabeli 1.

Source: like in table 1.

Najwięcej w 2010 roku wypadków przy pracy rolniczej zdarzyło się na podwórzu i w obejściach. Tego rodzaju wypadki stanowiły prawie 45% ogółu wypadków. Następnie ponad 30% ogółu wypadków miało miejsce w pomieszczeniach produkcyjnych. Prawie 10% wypadków zdarzyło się na polach i łąkach. W pozostałych miejscach zdarzenia zakwalifikowane do wypadków przy pracy rolniczej stanowiły niewielki odsetek. Okazuje się, że w 2010 roku prawie 70% ogółu wypadków przy pracy rolniczej wydarzyło się bez udziału maszyn.

Zestawienie liczbowe dotyczące okoliczności powstałych w 2010 r. wypadków przy pracy rolniczej przedstawia tabela 5.

Tabela 5. Zestawienie wypadków bez udziału i z udziałem rodzaju maszyn
 Table 5. Combining accidents without the participation, and with the participation of the type of machines

Sprawy zakończone w okresie od 01.01.2010 r. do 31.12.2010 r.		
Symbol	Rodzaj maszyn	Liczba wypadków
00	Bez udziału maszyn	15 433
01	Ciągniki rolnicze	1 664
02	Siewniki do zboża	93
03	Sadzarki do ziemniaków	51
04	Pilarki tarczowe	949

05	Pilarki łańcuchowe	545
06	Maszyzny i urządzenia do przygotowywania pasz dla zwierząt	187
07	Rozrzutniki obornika	190
08	Rozsiewacze nawozów	40
09	Kombajny zbożowe	236
10	Kombajny i inne maszyny do zbioru okopowych	137
11	Maszyzny i urządzenia uprawowe	233
12	Opryskiwacze	76
13	Przyczepy transportowe i wozy konne	1 320
14	Maszyzny do zbioru siana, słomy i zielonek	228
15	Urządzenia i przenośniki magazynowe	108
16	Elektronarzędzia ręczne	415
17	Inne maszyny i urządzenia	1 233
Razem liczba wypadków		2 3138

Źródło: jak w tabeli 1.

Source: like in table 1.

Interesujące jest zestawienie wypadków według rodzaju przyczyn, stosowne dane zawiera tabela 6.

Tabela 6. Zestawienie wypadków według grup zdarzeń

Table 6. Combining accidents according to groups of events

Sprawy zakończone w okresie od 01.01.2010 r. do 31.12.2010 r.			
Symbol	Grupa zdarzeń	Liczba wypadków	
		Razem	W tym śmiertelne
02	Upadek osób	11 545	11
03	Upadek przedmiotów	1 696	4
04	Zetknięcie się z ostrymi narzędziami ręcznymi i innymi ostrymi przedmiotami	1 327	0
05	Uderzenia i przygniecenia przez mat. i przedm. transportowane mechanicznie lub ręcznie	320	1
06	Przejechanie, uderzenie, pochwycenie przez środek transportu w ruchu	442	25
07	Pochwycenie i uderzenie przez części ruchome maszyn i urządzeń	2 705	7
08	Uderzenie, przygniecenie i pogryzienie przez zwierzęta	2 990	3
09	Pożar, wybuch, działanie sił przyrody	151	5
10	Działanie skrajnych temperatur	245	1
11	Działanie materiałów szkodliwych	54	4
12	Nagłe zachorowania	209	5
13	Inne zdarzenia	1 454	10
Razem liczba wypadków		23 138	76

Źródło: jak w tabeli 1.

Source: like in table 1.

Okazuje się, że ponad 60% ogółu wypadków wynika z niewłaściwej organizacji pracy. Chodzi tu głównie o niewłaściwą organizację samego stanowiska pracy. Konkretnie chodzi tu o zły stan nawierzchni w pomieszczeniach, brak odpowiedniej ilości przejść, niewłaściwe rozmieszczenie przed-

miotów, nieprawidłowe wchodzenie i schodzenie z maszyn rolniczych, nie stosowanie drabin itp.

Pozostałe przyczyny wypadków, takie jak niewłaściwy stan maszyn, urządzeń oraz nieprawidłowe postępowanie rolnika stanowią odpowiednio po prawie 9% i ponad 19%. Niewielki odsetek, ok. 1% wypadków przy pracy rolniczej, spowodowany był stanem psychicznym ubezpieczonego.

Ubezpieczenia wypadków przy pracy rolniczej

Z tytułu wypadków przy pracy rolniczej ubezpieczonym przysługuje jednorazowe odszkodowanie. Aby je otrzymać, należy spełnić następujące kumulatywnie warunki:

- zdarzenie jest uznane za wypadek przy pracy rolniczej,
- w wyniku wypadku ubezpieczony doznał stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu bądź poniósł śmierć.

W 2010 roku złożono 26551 wniosków o jednorazowe odszkodowanie z tytułu stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu bądź śmierci spowodowanej wypadkiem przy pracy rolniczej. Za wypadki przy pracy rolniczej w rozumieniu ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników uznano 23494 zdarzenia. Wśród podjętych decyzji było:

- 16897 przyznających jednorazowe odszkodowanie (62,3%),
- 9762 odmawiających przyznania jednorazowego odszkodowania (36%),
- 473 umorzenia (1,7%).

Główną przyczyną odmów wypłaty jednorazowego odszkodowania, stanowiącą 55,4%, był brak stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu. Następnie 25,7% odmów wynikało z nieuznania zdarzenia za wypadek przy pracy rolniczej. 13,8% odmów spowodowane było niedopełnieniem obowiązków przez ubezpieczonych. Pozostałe przyczyny niewypłacenia tego świadczenia wynikają z rażącego niedbalstwa (2,6%), ze spowodowania zdarzenia umyślnie (0,1%), z przyczynienia się ubezpieczonego będącego w stanie nietrzeźwości do powstania wypadku (1,4%) i innych okoliczności. Analizując wypadki przy pracy rolniczej warto dokonać oceny zmian wskaźnika wypadkowości. Wskaźnik ten przedstawia liczbę wypadków zakończonych wypłatą jednorazowych odszkodowań na 1000 ubezpieczonych. W 2006 roku na 1000 ubezpieczonych przypadało 12,9 takich wypadków. Natomiast w 2010 roku liczba ta wynosiła 10,9. Widać, że wyraźnie zmniejszyła się.

Natężenie wypadków na 1000 ubezpieczonych jest silnie zróżnicowane przestrzennie. Wynika to ze specyfiki przestrzennej polskiego rolnictwa, która głównie powodowana jest zróżnicowaniem stanu struktury agrarnej. Ta z kolei powoduje zróżnicowanie w technologii produkcji, w sytuacji ekonomicznej gospodarstw, w kulturze rolnej. Przestrzenne zróżnicowanie wskaźników wypadkowości przedstawia tabela 7.

Tabela 7. Przestrzenne zróżnicowanie wskaźnika wypadkowości w latach 2006-2010

Table 7. Spatially diversifying the rate of accidents between 2006-2010

Lp.	Województwo	2006	2007	2008	2009	2010	2010- -2009
1.	dolnośląskie (OR Wrocław)	11,1	8,2	8,7	11,0	10,1	-0,9
2.	kujawsko-pomorskie (OR Bydgoszcz)	16,8	15,1	13,3	13,8	13,6	-0,2
3.	lubelskie (OR Lublin)	16,1	15,0	15,0	13,1	12,2	-0,9
4.	lubuskie (OR Zielona Góra)	15,3	11,2	9,2	11,1	9,6	-1,58
5.	łódzkie (OR Łódź)	14,2	11,8	11,5	10,7	11,3	06
6.	małopolskie (OR Kraków)	9,3	9,2	9,0	8,1	8,3	0,2
7.	mazowieckie (OR Warszawa)	10,6	9,9	9,4	9,8	9,7	-0,1
8.	opolskie (OR Opole)	7,6	6,9	7,5	6,6	6,3	-0,3
9.	podkarpackie (OR Rzeszów)	12,3	11,5	11,3	11,3	11,8	0,5
10.	podlaskie (OR Białystok)	15,9	12,9	13,8	14,2	13,6	-0,6
11.	pomorskie (OR Gdańsk)	14,4	12,6	10,6	12,4	11,2	-1,2
12.	śląskie (OR Częstochowa)	8,9	8,4	9,2	8,4	7,8	-0,6
13.	świętokrzyskie (OR Kielce)	11,4	11,4	10,0	11,0	10,4	-0,6
14.	warmińsko-mazurskie (OR Olsztyn)	20,2	16,7	15,9	14,8	14,8	-0,2
15.	wielkopolskie (OR Poznań)	12,7	12,5	12,0	12,5	12,4	-0,1
16.	zachodniopomorskie (OR Koszalin)	9,1	7,9	9,7	7,9	6,3	-1,6
Ogółem:		12,9	11,6	11,3	11,2	10,99	-0,3

Źródło: jak w tabeli 1.

Source: like in table 1.

Najbardziej wypadkogenne są województwa: warmińsko-mazurskie, podlaskie, lubelskie, wielkopolskie. Natomiast najmniej uznanych wypadków w przeliczeniu na 1000 ubezpieczonych występuje w województwach opolskim, zachodniopomorskim, śląskim, małopolskim. Najwięcej wypadków odnotowuje się wśród mężczyzn (68,9%). Najczęściej poszkodowane są osoby w wieku 40-49 lat (23,0%).

Istotne jest także ocena struktury wielkości uszczerbku na zdrowiu wskutek wypadków przy pracy rolniczej. Stosowne informacje przedstawia tabela 8.

Tabela 8. Struktura wielkości uszczerbku na zdrowiu ubezpieczonych rolników w latach 2006-2010

Table 8. Structure of the amount of damage to the health of protected farmers between 2006-2010

Uszczerbek na zdrowiu w%	Lata				
	2006	2007	2008	2009	2010
do 5	64,1	64,0	63,2	62,9	63,5
6-10	24,3	24,0	24,4	25,0	24,4
11 do 30	9,7	10,3	10,6	10,4	10,4
31 do 60	1,1	1,0	1,1	0,9	1,0
pow. 60	0,8	0,7	0,7	0,8	0,7

Źródło: jak w tabeli 1.

Source: like in table 1.

Z przedstawionej w tabeli 8 informacji wynika, że najliczniejszą grupą wypadków stanowiącą ok 64% są te, wśród których nastąpił mały uszczerbek na zdrowiu, wynoszący do 5%. Następną grupę wynoszącą ok. 24% stanowią wypadki, wśród których ubezpieczeni doznali od 6 do 10% uszczerbku na zdrowiu. Generalnie są to wypadki lekkie, które łącznie stanowią ok 88% ogółu wypadków. Wypadki ciężkie, które spowodowały uszczerbek znaczny na zdrowiu, wynoszący powyżej 60%, stanowią małą liczbę. Ich udział w ogólnej liczbie wypadków wynosił, w badanych latach, zaledwie 0,7%. Ważne z punktu widzenia działań prewencyjnych KRUS jest ocena struktury wielkości uszczerbku na zdrowiu w poszczególnych grupach wypadkowych. Odpowiednie dane zawiera tabela 9.

Tabela 9. Struktura wielkości uszczerbku na zdrowiu w grupach wypadkowych

Table 9. Structure of the amount of damage to the health of groups of resultants

Grupa wypadkowa		Udział % uszczerbku w grupie wypadkowej						Liczba poszkodowanych z ustaloną niezdolnością do samodzielnej egzystencji
		do 5%	6-10%	11-20%	21-30%	31-60%	powyżej 60%	
02	upadek osób	58,9	29,2	10,1	1,2	0,4	0,2	8
03	upadek przedmiotów	76,5	14,6	6,1	1,1	0,9	0,5	3
04	zetrzymanie się z ostrymi narzędziami ręcznymi i innymi ostrymi przedmiotami	80,9	13,6	4,1	0,9	0,5	0,0	0
05	uderzenie, przygniecenie przez materiały i przedmioty transportowane mechanicznie lub ręcznie	78,1	14,0	6,3	0,7	1,0	0,0	0

06	przejechanie, uderzenie, pochwycenie przez środek transportu w ruchu	41,4	25,2	11,2	7,1	3,6	11,5	6
07	pochwycenie i uderzenie przez części ruchome maszyn i urządzeń	64,0	20,5	9,8	3,0	2,0	0,7	8
08	uderzenie, przygniecenie, pogryzienie przez zwierzęta	70,1	22,8	5,6	0,9	0,4	0,1	1
09	pożar, wybuch, działanie sił przyrody	49,1	21,9	9,6	6,1	10,5	2,6	1
10	działanie skrajnych temperatur	70,1	20,5	5,1	0,9	1,7	1,7	1
11	działanie materiałów szkodliwych	44,4	22,2	0,0	0,0	5,6	27,8	1
12	nagle zachorowania	44,9	30,6	8,8	4,1	2,0	9,5	1
13	inne zdarzenia	66,6	18,4	7,3	3,4	3,1	1,2	1
Ogółem		63,5	24,4	8,7	1,7	1	0,7	32

Źródło: jak w tabeli 1.

Source: like in table 1.

Z przedstawionych w tabeli 9 informacji wynika, że najbardziej ciężkie wypadki występują podczas działania materiałów szkodliwych. W 2010 roku takich wypadków było prawie 28%, wśród których powstały uszczerbki na zdrowiu rolników przekraczające 60%. Drugą bardzo liczną grupę stanowią wypadki spowodowane przejechaniem, uderzeniem, pochwyceniem przez środek transportu. W 2010 roku takich wypadków było ponad 11%, wśród których rolnicy doznali ponad 60% uszczerbku na zdrowiu. Znaczny udział stanowią wypadki spowodowane pożarem, wybuchem, działaniem sił przyrody, które powodują poważny uszczerbek na zdrowiu. W 2010 roku takich wypadków było 10,5%, wśród których rolnicy doznali od 31 do 60% uszczerbku na zdrowiu. Niestety pewna część wypadków przy pracy rolniczej powoduje śmierć ubezpieczonych. Wówczas wypłacane jest rodzinie jednorazowe odszkodowanie w wysokości 100% uszczerbku na zdrowiu. W 2010 roku takich wypadków kończących się śmiercią było 89. Warto podkreślić, iż w 2006 roku było takich zdarzeń więcej, bo ich liczba wynosiła 123.

Wnioski

1. Uwarunkowania legislacyjne z zakresu wypadków przy pracy rolniczej są bardzo skomplikowane i rzutują na uznanie danego zdarzenia za wypadek lub nie. Najczęściej niezakwalifikowanie zdarzenia jako wypadku wynika, że nie miało ono związku z pracą rolniczą. W zasadzie ubezpieczony rolnik prawie wszystkie działania podporządkowuje swojej pracy w gospodarstwie rolnym. Zatem ten rodzaj uwarunkowań mógłby zostać potraktowany bardziej liberalnie.
2. Większość wypadków przy pracy rolniczej to wypadki lekkie, powodujące nikły uszczerbek na zdrowiu.

3. Najwięcej wypadków w przeliczeniu na 1000 ubezpieczonych występuje w rejonach Polski wschodniej i północnej, gdzie obserwuje się niższy poziom kultury rolnej.
4. Przyczyną większości wypadków przy pracy rolniczej jest bałagan związany z organizacją stanowisk pracy. Wypadków z udziałem maszyn i sprzętu rolniczego jest relatywnie mało.
5. Prewencyjne działania KRUS sprawiają, iż wypadkowość w rolnictwie zmniejsza się.

Bibliografia

Wypadki przy pracy i choroby zawodowe rolników oraz działania prewencyjne KRUS 2010 rok, KRUS, Warszawa 2011.